ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Ing. M. H.,**zastoupen advokátem Mgr. Ladislavem Mandíkem, U Hrušky 63/8, Praha, proti žalovanému: **Dopravní a energetický stavební úřad**, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2025, čj. DESU/121/002927/25, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 4. 2026, čj. 16 A 12/2026-19,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Shora označeným usnesením krajský soud odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného (dále také jako DESÚ) ze dne 24. 2. 2025, jímž bylo vydáno povolení záměru „*Modernizace tramvajové trati ul. Nádražní – Poliklinika Litvínov*“. Podle krajského soudu žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky před podáním žaloby [§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s.].

2. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Nesouhlasí s tím, že měl vyčerpat řádné opravné prostředky. Nebyl totiž informován o zahájení řízení, přizván jako účastník ani mu nebylo rozhodnutí doručeno. Proto nebylo spravedlivé požadovat po něm vyčerpání opravných prostředků, což plyne z judikatury (rozsudky NSS ze dne 30. 1. 2008, 2 Afs 24/2007-119, ze dne 15. 12. 2010, čj. 1 As 64/2010-128, ze dne 27. 10. 2022, čj. 7 As 268/2023-32, ze dne 24. 2. 2021, čj. 31 Af 94/2018-14, a návazný 3 Afs 81/2021-58). NSS zdůrazňuje nutnost řádného posouzení účastenství a negativní

důsledky pro správní orgán, jestliže účastenství neoprávněně odepře. Opomenutí účastníka představuje závažnou procesní vadu (rozsudek ze dne 23. 7. 2008, 1 As 55/2008-156, sp. zn. 1 Afs 113/2008). Krajský soud nezohlednil, že stěžovatel o řízení nevěděl (byl opomenutým účastníkem), čímž mu odepřel spravedlnost i možnost soudní obrany (rozsudky NSS ze dne 27. 9. 2005, čj. 4 As 50/2004-59, ze dne 26. 7. 2011, čj. 3 Ads 33/2012-30, ze dne 1. 12. 2022, čj. 6 As 237/2021-56). Napadené usnesení je nepřezkoumatelné. Postup správních orgánů, spočívající v opomenutí stěžovatele jako účastníka řízení, je nezákonným zásahem ve smyslu § 85 s. ř. s. Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že řízení bylo vedeno jako řízení s velkým počtem účastníků. Stěžovatel byl jako vlastník sousední nemovitosti na pozemku p. č. XA, k. ú. H. L., účastníkem, jenž byl identifikován označením pozemku. Bylo mu doručováno veřejnou vyhláškou a v průběhu řízení nevznesl žádné námitky ani nepodal odvolání. Rozhodnutí o povolení záměru bylo doručeno veřejnou vyhláškou a nabylo právní moci dne 26. 3. 2025. Závěr stěžovatele o jeho vyloučení jako účastníka řízení a neoznámení jeho zahájení je mylný. Žalovaný popsal širší okolnosti týkající se nejen tohoto řízení, z nichž se lze domnívat, že stěžovatel obecně brojí proti existenci tramvajové trati. Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

3. Právní hodnocení

[4] Kasační stížnost není důvodná.

[5] Podle § 182 písm. d) zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, *jsou účastníky řízení* (o vydání povolení záměru, pozn. NSS) *osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám nebo sousedním pozemkům může být rozhodnutím o povolení záměru přímo dotčeno*.

[6] Podle § 144 odst. 1 správního řádu, *nestanoví-li zvláštní zákon jinak, rozumí se řízením s velkým počtem účastníků řízení s více než 30 účastníky*.

[7] Podle § 188 odst. 3 stavebního zákona *se účastníci řízení podle § 182 písm. d) ve vyrozumění o zahájení řízení s velkým počtem účastníků a v dalších písemnostech v řízení identifikují označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí*.

[8] Podle § 2 odst. 6 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, *v řízení podle tohoto zákona nebo stavebního zákona, které je řízením s velkým počtem účastníků, se oznámení o zahájení řízení doručuje veřejnou vyhláškou. Jednotlivě se oznámení o zahájení řízení doručuje pouze účastníkům řízení podle § 182 písm. c) stavebního zákona (dále jen „dotčení vlastníci"), žadateli, obci, na jejímž území má být záměr uskutečněn, a dotčeným orgánům.* […] *Ostatní písemnosti se doručují jednotlivě pouze žadateli, obci, na jejímž území má být záměr uskutečněn, je-li účastníkem řízení, a dotčeným orgánům; ostatním účastníkům řízení se doručují veřejnou vyhláškou, o čemž se tito účastníci poučí v oznámení o zahájení řízení, je-li jim doručováno jednotlivě.*

[9] Podle § 25 odst. 2 správního řádu *se doručení veřejnou vyhláškou provede tak, že se písemnost, popřípadě oznámení o možnosti převzít písemnost, vyvěsí na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje; na písemnosti se vyznačí den vyvěšení. Písemnost nebo*

oznámení se zveřejní též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenou, byla-li v této lhůtě splněna i povinnost podle věty druhé.

[10] Jak NSS uvedl např. v rozsudku ze dne 30. 7. 2024, čj. 10 As 241/2023-40, *„jsou-li splněny zákonné podmínky pro doručování písemností ve správním řízení veřejnou vyhláškou, může správní orgán takto doručovat. Je to věcí jeho správního uvážení. Doručováním veřejnou vyhláškou správní orgán (bez dalšího) nijak neporušuje zásadu služby veřejnosti ani neupírá dotčeným osobám možnost uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 1 a 4 správního řádu). Naopak tím urychluje řízení a v rámci efektivity a hospodárnosti též usnadňuje komunikaci s účastníky (§ 6 správního řádu). Právní úprava doručování veřejnou vyhláškou není v rozporu s čl. 36 či čl. 38 odst. 2 Listiny (srov. např. str. 13 rozsudku NSS ze dne 26. 3. 2009, čj. 5 As 19/2008-117, bod 33 rozsudku NSS ze dne 4. 9. 2017, čj. 8 As 136/2016-50). Z pouhé skutečnosti, že stěžovatel nepovažuje doručování veřejnou vyhláškou za vhodné, nelze dovodit nezákonnost takového postupu. Správní orgán může v řízení s velkým počtem účastníků doručovat veřejnou vyhláškou konkrétnímu vedlejšímu účastníku i tehdy, je-li mu tento účastník znám z úřední činnosti (srov. body 30 a 36 rozsudku čj. 8 As 136/2016-50). NSS rovněž poznamenává, že smyslem doručování veřejnou vyhláškou není zamezit vedlejším účastníkům řízení v účinné procesní obraně, či snad účastníkům (bez dalšího) excesivně ztěžovat možnost uplatnění jejich práv – tato možnost zůstává zachována bez odchylek. Pouze se přenáší odpovědnost za seznámení se se správním řízením a rozhodnutím na vedlejšího účastníka řízení, který musí nejlépe vědět, jak se rozhodnutí týká jeho zájmů, a zda je hodlá chránit (srov. bod 19 rozsudku NSS ze dne 2. 12. 2022, čj. 5 As 346/2021-55).*

[11] Z obsahu správního spisu NSS zjistil následující podstatné skutečnosti. DESÚ zahájil řízení o vydání povolení k výše uvedenému stavebnímu záměru. Dne 14. 1. 2025 byla na úřední desce DESÚ vyvěšena veřejná vyhláška – vyrozumění o pokračování v řízení (doručena dne 29. 1. 2025). Stěžovatel byl ve vyrozumění identifikován jako účastník řízení podle § 182 písm. d) stavebního zákona, a sice označením pozemku v jeho vlastnictví. NSS také ověřil, že DESÚ veřejnou vyhláškou doručoval i napadené rozhodnutí (vyvěšeno dne 24. 2. 2025, a tedy doručeno dne 11. 3. 2025), v němž byl stěžovatel rovněž identifikován jako účastník řízení podle citovaného ustanovení. Pro úplnost NSS uvádí, že žalovaný vydal také opravné rozhodnutí, v němž je stěžovatel rovněž identifikován výše popsaným způsobem (veřejná vyhláška vyvěšena na úřední desce dne 27. 3. 2025, rozhodnutí tak bylo doručeno dne 11. 4. 2025).

[12] Stěžovatel tedy byl účastníkem řízení, žalovaný ho v souladu se zákonem v řízení řádně identifikoval a doručoval mu veřejnou vyhláškou. Vzhledem k uvedenému NSS nesouhlasí s názorem stěžovatele, že ho žalovaný opomenul jako účastníka řízení (a že tak stěžovatel neměl možnost hájit v řízení svá práva).

[13] NSS dále zjistil, že se DESÚ dopustil chyby v rámci poučení o odvolání. O možnosti podat opravný prostředek totiž poučil pouze ty účastníky, kterým bylo doručováno do vlastních rukou či do datové schránky. Účastníky, jimž bylo doručováno veřejnou vyhláškou, DESÚ opomenul poučit. Jedná se ovšem o vadu, která v této věci neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ani usnesení krajského soudu (což NSS vysvětluje níže).

[14] Podle § 83 odst. 2 správního řádu *lze v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 68 odst. 5 odvolání podat do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení podle § 70 věty první, bylo-li vydáno, nejpozději však do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.*

Oznámení rozhodnutí je přitom spojeno s jeho doručením některým ze zákonem stanovených způsobů (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2018, čj. 1 As 311/2017-37, bod 39).

[15] Napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno veřejnou vyhláškou dne 11. 3. 2025. Stěžovatel tedy mohl podat odvolání nejpozději dne 9. 6. 2025. Pro úplnost NSS uvádí, že opravné rozhodnutí bylo doručeno dne 11. 4. 2025 a stěžovatel v něm byl řádně poučen o možnosti podat odvolání (lhůta k podání odvolání mu tedy uplynula v pondělí dne 28. 4. 2025). K samostatnosti řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o povolení záměru, a řízení o opravě zřejmých nesprávností NSS odkazuje např. na rozsudky NSS ze dne 25. 2. 2009, čj. 1 As 112/2008-56, a ze dne 31. 8. 2012, čj. 2 Afs 77/2011-78.

[16] Ze správního spisu i samotných tvrzení stěžovatele plyne, že odvolání proti rozhodnutí o povolení záměru ani proti opravnému rozhodnutí nepodal.

[17] Na základě výše uvedených skutečností NSS uzavírá, že jestliže se stěžovatel neseznamoval s veřejnými vyhláškami a v důsledku toho nepodal ve stanovené lhůtě odvolání, pak nevyčerpal řádné opravné prostředky, což jde k jeho tíži. Jakkoliv se mu takový závěr může zdát přísný, zákon (i související judikatura) jsou v daném ohledu jednoznačné.

[18] Krajský soud tedy žalobu správně odmítl a přiléhavě podotkl, že *„podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu [§ 5, § 68 písm. a) s. ř. s.] je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy“* (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2005, čj. 2 Afs 98/2004-65, č. 672/2005 Sb. NSS).

[19] NSS výše uvedeným způsobem doplnil odůvodnění napadeného usnesení, neboť to považoval za vhodné. Nic to ovšem nemění na skutečnosti, že krajský soud nepochybil, jestliže žalobu stěžovatele odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s., a NSS doplňuje též § 307 odst. 1 stavebního zákona, podle něhož *je žaloba proti rozhodnutí stavebního úřadu nepřípustná, obsahuje-li pouze skutkové a právní důvody, které žalobce neuplatnil v řízení o odvolání, ač tak učinit mohl; to neplatí, jde-li o žalobu proti rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení zahájeném z moci úřední, anebo kterým byla povolena stavba podléhající posouzení vlivů na životní prostředí.*

[20] Dále se NSS pozastavuje nad „kvalitou“ kasační stížnosti. Značná část podání totiž není věcnou polemikou s posouzením krajského soudu, nýbrž se jedná o text patrně generovaný pomocí umělé inteligence (AI), s jehož revizí si advokát nedal valnou práci.

[21] V textu je – typicky pro text generovaný pomocí AI – citována řada údajných rozhodnutí NSS, jež mají podle stěžovatele podpořit jeho stanovisko. NSS ovšem vygenerovaný „AI slop“[1] důkladně prozkoumal.

[1] Slangový výraz pro nekvalitní obsah masově generovaný umělou inteligencí bez tvůrčího záměru, obsahové hloubky a často i bez ohledu na faktickou správnost. Viz např. zde: https://aidetem.cz/portfolio/ai-slop/

[22] Rozsudky NSS čj. 2 Afs 24/2007-119, čj. 1 As 55/2008-156, čj. 4 As 50/2004-59, čj. 6 As 237/2021-56 ani sp. zn. 1 Afs 113/2008 se vůbec netýkají povinnosti vyčerpat opravné prostředky ani opomenutého účastníka či otázek s tím souvisejících, jež jsou relevantní pro posouzení zákonnosti napadeného usnesení. Rozsudek čj. 7 As 268/2023-32 byl vydán 31. 1. 2024, nikoliv 27. 10. 2022, jak uvedl stěžovatel, a rovněž se netýká otázky řešené v tomto řízení. Totéž platí o rozsudku NSS ze dne 24. 10. 2012 (nikoliv 26. 7. 2011), čj. 3 Ads 33/2012-30. Rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2010, čj. 1 As 64/2010-128, neexistuje. Existuje toliko rozsudek NSS ze dne 12. 8. 2010, čj. 1 As 64/2010-33, který rovněž nijak nepodporuje kasační argumentaci stěžovatele. Rozsudek ze dne 24. 2. 2021, čj. 31 Af 94/2018-142, nevydal NSS, nýbrž Krajský soud v Brně. Ani tento rozsudek (a ani navazující rozsudek NSS čj. 3 Afs 81/2021-58) nesouvisí s argumentací, na jejíž podporu jej stěžovatel uváděl.

[23] Také tvrzení o zásahové žalobě je pravděpodobně generováno pomocí AI. Tak či tak je stěžovatel poprvé vznesl až v kasační stížnosti a nijak nesouvisí s napadeným usnesením (vůbec nenapadá důvody rozhodnutí krajského soudu). Tato argumentace je proto nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[24] NSS Mgr. Mandíka upozorňuje, že profesionálové znalí práva přebírají za svá podání plnou odpovědnost, a odpovídají tedy i za případnou halucinující argumentaci AI, byla-li při tvorbě podání použita (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2025, čj. 3 As 34/2025-80, bod 43, usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 12. 2025, sp. zn. I. ÚS 3004/25, bod 7). Ústavní soud u podání, které vykazovalo podobné znaky jako kasační stížnost v této věci, dospěl k závěru, že advokát uvedl soud v omyl, čímž zbytečně zkomplikoval a zdržel postup v řízení. Proto advokátovi uložil pořádkovou pokutu.

[25] NSS tedy Mgr. Mandíka důrazně vyzývá, aby se napříště vyvaroval takového ledabylého postupu.

4. Závěr a náklady řízení

[26] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[27] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 1. července 2026

Ondřej Mrákota
předseda senátu